U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci **žalobce: Č. Č.,** zastoupeného JUDr. Annou Doležalovou, MBA., advokátkou se sídlem Jablonského 604/7, Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 8. 2011, č. j. OAM-224/ZA-ZA06-ZA14-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2013, č. j. 56 Az 44/2011 - 96,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, MBA **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 6.800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR (dále „žalovaný“) ze dne 12. 8. 2011, č. j. OAM-224/ZA-ZA06-ZA14-2011, byla jako zjevně nedůvodná zamítnuta žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany. Správní orgán vycházel z toho, že v řízení nebyly zjištěny žádné azylově významné skutečnosti.

Uvedené rozhodnutí napadl žalobce správní žalobou, ve které především namítal chybné posouzení skutkových okolností daného případu a nedostatečné zjištění všech informací, které jsou pro posouzení žádosti relevantní.

Prvý rozsudek Krajského soudu v Brně

Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) rozsudkem ze dne 26. 4. 2012, č. j. 56 Az 44/2011 - 24, rozhodnutí žalovaného zrušil dle § 76 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“) pro nepřezkoumatelnost. Stěžejním důvodem byla skutečnost, že žalovaný neuvedl, z kterých podkladů vyvodil závěr, že žalobce nevyužil v zemi původu další možnosti ochrany svých práv.

Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Byl přesvědčen, že krajský soud si nesprávně vyložil § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále „zákon o azylu“) a § 2 odst. 9 tohoto zákona, a to ignorováním nepřekročitelné podmínky, že žadatel o azyl musí využít ochrany domovského státu v případě hrozby újmy ze strany soukromých osob. Za chybné považoval žalovaný i to, že krajský soud rozhodl bez jednání.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu

Rozsudkem ze dne 30. 8. 2012, č. j. 3 Azs 37/2012 - 22, Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud označil žalobcova tvrzení za neurčitá, neumožňující jejich dokazování. Poukázal také na to, že žalobce nepředložil žádné doklady o využití možnosti ochrany před vznikem relevantní újmy dostupnými vnitrostátními prostředky země jeho původu. Zdejší soud naopak uvedl, že „*ze skutkových tvrzení samotného žalobce lze...dovodit, že tuto možnost nevyčerpal, pokud na ni rovnou nerezignoval*“.

K zjištění skutkového stavu Nejvyšší správní soud dále konstatoval, že žalovaný „*dokazoval víc, než žalobce navrhoval, a z citovaného rozhodnutí stěžovatele (žalovaného) o zamítnutí žádosti žalobce o poskytnutí mezinárodní ochrany zcela přesně vyplývá, na základě jakých zjištění rozhodl, z čeho dovodil neexistenci azylově významných důvodů na straně žalobce a z čeho naopak vyplývá možnost domáhat se ochrany vnitrostátními prostředky, kterou žalobce ani nevyužil, pokud o ni vůbec žádal*“.

Nejvyšší správní soud se zabýval i jednotlivými azylovými důvody, ale dospěl k závěru, že podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu, popřípadě poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, naplněny nebyly. Ve vztahu k relevantním azylovým důvodům označil tvrzení žalobce za nevěrohodné. Nejvyšší správní soud se následně vyjádřil i k námitce, že krajský soud neoprávněně rozhodl bez jednání. Také tato námitka byla shledána důvodnou.

Vzhledem k tomu, že krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného pro vady řízení, které nenastaly, a uložil mu doplnit dokazování skutečnosti, která však byla prokazována v rozsahu, jaký z tvrzení žalobce vyplýval, zatížil rozsudek jinou závažnou vadou řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a zdejší soud jeho rozsudek zrušil. Zároveň jej zavázal, aby v dalším řízení závazný právní názor respektoval.

Druhý rozsudek Krajského soudu v Brně

Krajský soud poté ve věci znovu rozhodl rozsudkem ze dne 15. 5. 2013, č. j. 56 Az 44/2011 - 96. V rozsudku se v souladu s ustanovením § 110 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb. s. ř. s. řídil právním názorem Nejvyššího správního soudu (viz str. 8 odst. 30 a násl.) a žalobu zamítl. O nákladech řízení rozhodl tak, že žalobce na jejich náhradu nemá právo a žalovanému se náhrada nepřiznává.

Kasační stížnost

Druhý rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížností, a to pro důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. V odůvodnění kasační stížnosti stěžovatel namítl, že se krajský soud v druhém rozsudku zaměřil pouze na okolnosti zjišťování stavu věci, ale není z něj patrné, zda stěžovatelova životní situace nezakládá důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Stěžovatel se domnívá, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany splňuje, neboť původcem vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu mohou být i soukromé osoby. Stěžovatel se v případě návratu do země původu obává dalšího obtěžování ze strany soukromých osob (mafie) a nebezpečí vážné újmy tak považuje za reálné.

Dále uvádí, že se svou situaci snažil řešit přestěhováním, ale soukromé osoby jej vždy vypátraly. Dodává, že se s prosbou o pomoc obracel i na policii, což však nevedlo ke kýženému výsledku. Přiznává možnost obrátit na nadřízený orgán, nicméně se domnívá, že takový postup by nebyl efektivní a pravděpodobně by k pozitivnímu výsledku ani nevedl. Má za to, že po něm nelze požadovat, aby snášel útoky ze strany soukromých osob do doby, než některý jiný orgán přiměje policii k činnosti. Předpokládá proto, že soukromé osoby lze označit za pronásledovatele ve smyslu § 2 odst. 9 zákona o azylu.

Vyjádření ke kasační stížnosti

Žalovaný jen stručně poznamenal, že se s rozhodnutím soudu ztotožňuje a trvá na aplikaci § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť stěžovatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody. Kasační stížnost navrhuje zamítnout, popřípadě odmítnout.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud především zvažoval kasační stížnost z hlediska její přípustnosti, neboť podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná rovněž v případech, ve kterých krajský soud znovu rozhodne poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem. Základním smyslem této úpravy je, aby se Nejvyšší správní soud nemusel opakovaně zabývat týmiž případy (srov. nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05).

Tato výjimka z obecné přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.) neplatí pouze v případech, kdy je jako kasační důvod namítáno, že se soud závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu neřídil.

Zároveň platí, že přípustnost opětovné kasační stížnosti (včetně stížnosti podané jiným účastníkem řízení) je typicky omezena na důvody, které Nejvyšší správní soud dosud v téže věci neřešil, protože to nebylo třeba či to ani nebylo možné. Ve vztahu ke stěžovateli je proto ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. aplikovatelné na kasační námitky směřují proti těm závěrům krajského soudu, které byly výsledkem respektování závazného právního názoru, jenž Nejvyšší správní soud vyslovil v předchozím zrušujícím rozsudku.

Za stěžejní (prakticky jedinou) námitku v dané věci je možné označit tvrzení, že z napadeného rozsudku není zřejmé, proč stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 14a zákona o azylu. K tomuto důvodu se vztahuje i další argumentace stěžovatele ohledně soukromých osob jako původců vážné újmy. Žádnou

námitkou stěžovatel nezpochybňuje, zda se krajský soud řídil právním názorem Nejvyššího správního soudu (vysloveným ve zrušujícím rozsudku ze dne 30. 8. 2012, č. j. 3 Azs 37/2012 - 22). Tímto hlediskem se ve skutečnosti stěžovatel nezabýval vůbec.

Posouzením stěžovatelova nároku na udělení doplňkové ochrany, stejně jako otázkou údajného působení soukromých osob jako původců jeho vážné újmy, se však Nejvyšší správní soud, a posléze i krajský soud, již zabýval. V předcházejícím rozsudku k tomu zdejší soud uvedl, že „*Poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu předpokládá riziko vzniku vážné újmy dle odst. 1 písm. b) uvedeného ustanovení, respektive čl. 15 kvalifikační směrnice, v tomto případě i ze strany soukromých osob, a to při splnění dalšího předpokladu, totiž nedostupnosti vnitrostátní ochrany proti takové újmě. V tomto směru ovšem nelze považovat za věrohodné žádné z žalobcových tvrzení, ať již se jedná o údajnou hrozbu ze strany soukromých osob nebo nedostupnost vnitrostátní ochrany. Žalobce nepředložil žádný důkaz o tom, že mu vůbec vznikla nebo hrozila nějaká újma, dokonce ani nepochybně významné zničení jeho majetku v Oš (dům a osobní automobil) nikomu nenahlásil a jeho tvrzení o této události a jejích souvislostech (pomoc neznámým lidem a neznámými lidmi, napadení neznámými muži) nelze žádným způsobem prověřit*“. Na citovaný závěr zdejšího soudu navázal krajský soud na straně 8 odst. 31 napadeného rozsudku, když konstatoval, že „*tvrzení žalobce o hrozbě ze strany soukromých osob a nedostupnosti vnitrostátní ochrany nelze považovat za věrohodné*“.

Krajský soud se rovněž ztotožnil s názorem zdejšího soudu, že „*hodnověrný podklad pro úvahu o existenci důvodů pro poskytnutí azylové nebo doplňkové ochrany, respektive tvrzení nebylo pro svou neurčitost vůbec způsobilé stát se základem jakéhokoli dokazování azylově významného skutkového děje*“.

Je patrné, že Nejvyšší správní soud se již v předcházejícím rozhodnutí věnoval podmínkám pro udělení doplňkové ochrany. Vzhledem k nevěrohodným tvrzením stěžovatele však dospěl k závěru, že žalovaný postupoval správně, když azyl ani doplňkovou ochranu neudělil. Nebylo totiž na místě, aby za stěžovatele doplňoval a dokazoval zcela neurčitá tvrzení, která ve svém azylovém příběhu uvedl. Nejvyšší správní soud tak aproboval postup žalovaného, který z dostupných oficiálních informací nezjistil žádný relevantní důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

Z výše uvedeného je patrné, že kasační námitky stěžovatele již byly v předchozím řízení vypořádány a také z toho důvodu lze kasační stížnost považovat za nepřípustnou podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Takový závěr je v souladu i se stabilizovanou judikaturou Nevyššího správního soudu, konkrétně lze odkázat na usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 – 56: „*Nejvyšší správní soud je v řízení o opětovné kasační stížnosti vázán závazným právním názorem, který sám v téže věci vyslovil v předchozím zrušujícím rozsudku, neboť i přípustnost samotné opětovné kasační stížnosti je omezena (jen) na důvody, které Nejvyšší správní soud v téže věci dosud nevyřešil*“.

Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů konstatoval nepřípustnost kasační stížnosti dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. a proto kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s., Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Ustanovené zástupkyni stěžovatele ovšem náleží dle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna za poskytnutí právních služeb, a to v rozsahu dle § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání nebo návrh ve věci samé spočívající v doplnění kasační stížnosti, a to ve výši 3.100 Kč za jeden úkon. Dále ustanovené zástupkyni náleží náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkově se tedy jedná o částku 6.800 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát - § 35 odst. 8 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2013

JUDr. Petr Průcha
předseda

senátu